

Warszawa, dnia 6 marca 2008 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Ewa Sowińska

ul. Śniadeckich 10, 00 656 Warszawa
Tel. (022) 696 55 44 fax. (0 22) 629 60 79

ZBIA/50024/2008/KS/NG

Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister,

W związku z opublikowanym raportem Komisji Europejskiej w sprawie ochrony socjalnej, zobowiązującym Polskę do poprawy sytuacji socjalno-bytowej rodzin, zwracam się na mocy art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69) o podjęcie konkretnych działań legislacyjnych i rozwiązań systemowych w ramach posiadanych kompetencji celem minimalizowania nierówności społecznych.

Z przedstawionego raportu wynika, iż pomimo stałego zatrudnienia i wykonywania pracy przez rodziców znaczny odsetek rodzin żyje w biedzie. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się osoby samotnie wychowujące dzieci oraz rodziny wielodzietne, które funkcjonują na granicy ubóstwa.

W związku z powyższym Rzecznik już w 2002 r. zlecił przeprowadzenie ekspertyzy i zbadanie skali tego problemu. Badania wykonane zostały przez pracowników naukowych Instytutu Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego.

Wyniki przedmiotowej analizy wskazywały na permanentne poszerzanie się zakresu biedy, w szczególności wśród dzieci. Mamy do czynienia ze wzrostem udziału dzieci i młodzieży wśród ludności biednej, w sytuacji, gdy ta grupa wiekowa relatywnie maleje. Bieda dzieci pozostaje w związku z typem rodziny, w której dziecko się wychowuje. Stopa biedy wśród dzieci w rodzinach niepełnych jest wyższa (14,7%) niż w rodzinach pełnych z jednym dzieckiem (4,9%) i z dwojgiem dzieci (6,7%) ale niższa niż w rodzinach pełnych z trojgiem dzieci (22,7%).

Oznacza to, że ryzyko popadnięcia w biedę jest dla dzieci z rodzin niepełnych o trzydzieści procent wyższe niż dla dzieci wychowujących się w innych typach rodziny.

Bieda jest ogromnym problemem społecznym, na co zwróciłam również uwagę w Informacji Rzecznika Praw Dziecka za rok 2006 wraz z uwagami o stanie przestrzegania praw dziecka.

Z badań Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że dochód na osobę w rodzinie wielodzietnej jest o połowę mniejszy niż w rodzinach bezdzietnych czy posiadających jedno lub dwoje dzieci. Co trzecie dziecko w Polsce żyje zatem w rodzinie, która boryka się z poważnymi trudnościami ekonomicznymi. Rodziny wielodzietne w Polsce stanowią 17% ogółu wszystkich rodzin. 90% z nich żyje poniżej minimum socjalnego, a co trzecia poniżej minimum egzystencji.

Mając na uwadze konieczność walki z zagrożeniem ubóstwem i wykluczeniem społecznym, na które narażone są polskie rodziny, a w szczególności dzieci wnoszę jak na wstępie.

Z wyrazami szacunku,
M. Jędrzejko

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 10 kwietnia 2008 r.

DSR-III-078-4-1/5/08/PS

3784

Biuro Rzecznika Praw Dziecka	
WYKAZO	
18. 04. 2008	
dof. zaleźników	
Podpis	
Deklaracja	

J. N. Górska

Pani
Ewa Sowińska
Rzecznik Praw Dziecka

W związku z pismem z dnia 6 marca br., znak: ZBIA/500/24-1/2008/KS/NG, w sprawie podjęcia działań legislacyjnych i rozwiązań systemowych w ramach posiadanych kompetencji celem minimalizowania nierówności społecznych, o których mowa w raporcie Komisji Europejskiej dotyczącym sytuacji socjalno-bytowej rodzin z dziećmi, uprzejmie wyjaśniam:

Prezentowane w raporcie Komisji Europejskiej wskaźniki opierają się na danych o dochodach gospodarstw domowych za rok 2004. W latach 2005-2007 Polska podjęła szereg działań, które mają na celu ograniczenie skali ubóstwa wśród dzieci. W obszarze wsparcia materialnego rodzin poprzez system świadczeń rodzinnych, do najważniejszych zmian wprowadzonych w tym okresie należało:

- wprowadzenie dodatku do zasiłku rodzinnego dla rodzin wielodzietnych w wysokości 50 zł na trzecie i dalsze dziecko w rodzinie, a następnie podniesienie tego dodatku od dnia 1 września 2006 r. do kwoty 80 zł na dziecko,
- podwyższenie z dniem 1 września 2006 r. kwot niektórych świadczeń rodzinnych, w tym o 30% wzrosła kwota świadczenia skierowanego do rodzin wielodzietnych; zwiększono również kwoty dodatków związanych z edukacją dziecka i wychowywaniem dziecka niepełnosprawnego,

- zwiększenie wsparcia materialnego kierowanego do rodzin w związku z urodzeniem się dziecka – od 2006 r. rodziny, których dochód netto na osobę nie przekracza kwoty 504 zł, mogą otrzymać z tego tytułu 2000 zł z budżetu państwa i ewentualnie dodatkowe świadczenie finansowane ze środków własnych gmin. Rodziny, których dochody są wyższe niż 504 zł netto na osobę, mają prawo do świadczenia rodzinnego z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 1000 zł,
- dla rodzin niepełnych, których dochód nie przekracza 583 zł na osobę, od 1 września 2005 r. wprowadzone zostało świadczenie przysługujące w sytuacji niedostatecznej egzekucji zasądzonych alimentów (zaliczka alimentacyjna).

Przeciętna wartość wypłaconego świadczenia rodzinnego, w przeliczeniu na 1 dziecko korzystające z zasiłku rodzinnego, systematycznie rośnie: w 2004 r. wynosiła 117 zł, w 2005 r. - 127 zł, w 2006 r. - 151 zł, w 2007 r. - 157 zł. Kwota ta wzrosła więc od 2004 r. o 34%.

Z dniem 1 października 2008 r. wejdzie w życie ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. Nr 192, poz.1378). Osoby mające zasądzone świadczenia alimentacyjne, których egzekucja jest bezskuteczna, uprawnione będą do, finansowanego z budżetu państwa, świadczenia z funduszu alimentacyjnego w wysokości do 500 zł, przy kryterium 725 zł netto na osobę w rodzinie, które jest znacznie wyższe niż w przypadku zaliczki alimentacyjnej (583 zł na osobę w rodzinie) i niż w przypadku świadczeń rodzinnych (504 zł na osobę w rodzinie). Ze świadczenia tego będą mogły korzystać między innymi rodziny niepełne, które – w świetle raportu Komisji Europejskiej– znajdują się w najgorszej sytuacji materialnej. Oznacza to znaczne zwiększenie wsparcia materialnego kierowanego do rodzin niepełnych, w porównaniu do obecnie obowiązujących rozwiązań regulowanych ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732, z późn. zm.) – większa będzie liczba rodzin objętych wsparciem finansowym (ze względu na wzrost kwoty kryterium dochodowego: z 583 zł do 725 zł netto na osobę w rodzinie) oraz wyższa będzie kwota świadczenia (maksymalnie 500 zł, podczas gdy najwyższa kwota zaliczki alimentacyjnej wynosi 380 zł).

Warto zauważyć, że w ostatnim okresie, w związku ze znaczącym spadkiem bezrobocia oraz wzrostem wynagrodzeń, znacznie poprawiła się sytuacja materialna rodzin wychowujących dzieci, co obrazują wyniki badań Głównego Urzędu Statystycznego. Fakt ten powoduje, iż skala ubóstwa zidentyfikowana w raporcie jest obecnie znacznie mniejsza.

Informuję również, iż Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej podejmie w najbliższym czasie działania w celu zwiększenia wartości świadczeń rodzinnych oraz dostosowania kwot kryteriów dochodowych do zmieniających się kosztów utrzymania rodzin. Do działań tych należeć będzie przede wszystkim weryfikacja z dniem 1 września 2009 r. kwot kryteriów dochodowych i wysokości świadczeń. Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr.139, poz. 992 z późn. zm), kryteria dochodowe i kwoty świadczeń rodzinnych podlegają okresowej weryfikacji co 3 lata. Decyzja w sprawie podniesienia kwot zostanie wypracowana w ramach uzgodnień w Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych i opierać się będzie na diagnozie sytuacji dochodowej rodzin oraz wynikach badania prognozy wsparcia dochodowego rodzin, przeprowadzonego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.

MINISTER

Jolanta Fedak